

Jordi Canal: “És nou i diferent!”, vaig pensar”

Text i foto TONI DELGADO

Torna al despatx amb una bossa de cartró, tanca la porta i hi treu una pistola de mentida, el reclam proposat pel periodista i que l'entrevistat conserva d'una exposició. Jordi Canal (Berga, 1955) dirigeix la Biblioteca La Bòbila, espai de referència de la novel·la negra i policíaca. Jordi acaba de publicar *La cua de palla: retrat en groc i negre* (Alrevés) amb Àlex Martín.

- La Cua de Palla fou la col·lecció clau de novel·la negra i policíaca del país.

Va servir d'entrada de la novel·la del gènere en català. A més, els traductors, grans autors en aquest idioma, van inventar-se un llenguatge connectant amb la manera de parlar al carrer dels 30. Pensa que de l'any 1939 fins al 1961 estava prohibit traduir llibres al català [al 1962 neix Edicions 62, que un any després treu La Cua de Palla] i que tampoc hi havia tradició d'aquest gènere.

- Era una eina pedagògica per a aprendre català.

Per a mi mateix, que vaig fer tota la meva formació en castellà, tenir una literatura atractiva en què passaven coses extraordinàries amb detectius era una motivació més.

- La col·lecció [després de 71 títols al 1970] va tancar. Potser no era la seva època com sí ho fou als 80.

La Cua de Palla havia de ser una col·lecció popular amb llibres barats, però se'n feien tirades curtes i hi mancaven lectors. Edicions 62 va acabar desfent-se'n. Al 1981 va sortir Seleccions de la Cua de Palla: els primers 4 anys van reeditar títols anteriors. Després van nomenar Xavier Coma com a director i s'hi va estar 11 anys.

- I va tornar a plegar. Hi ha hagut intents de revifar-la. Quin seria el camí?

Van ser intents poc seriosos. L'any 2006 es va fer La Nova Cua de Palla amb la reedició del *Falcó Maltès* i *Noblesa obliga*. No va funcionar i al 2009 es van editar 4 clàssics que té tothom. És un reflex del món editorial: es publiquen molts llibres amb poc tiratge en busca dels best-sellers. [Per a revifar] La Cua de Palla seria bàsic fer una col·lecció amb obres que no s'hagin traduït encara al castellà. Arriscar.

- Quin present viu aquest gènere?

Està vivint un segon boom. Podem veure més de la vida a la Xina en una novel·la negra que als diaris.

- El vostre llibre [La Cua de Palla: retrat en groc i negre] és un homeatge crític i una investigació molt rigorosa, amb moltes cites i uns apèndixs generosos.

Volíem tenir llibertat per escriure'l. Amb la crítica és com s'avança. Preteníem que fos més o menys entretingut i, en canvi, rigorós. No hi ha

cap farol, tot està documentat. Si trobàvem dades les contrastàvem.

- El procés...

Les coses s'han de fer bé, no cal fer-les ràpid. Àlex [Martín, l'altre autor de l'obra] estava fent una tesi de novel·la negra en català. Durant 2 anys venia cada dia a la Bòbila i al berenar parlàvem del futur llibre, que hem trigat uns 5 anys a acabar. Hem entrevistat la filla de Manuel de Pedrolo [primer director de la col·lecció], Xavier Coma [el segon cap]...

- El que més t'ha sorprès?

La conversa amb Jordi Fornas, excel·lent pintor, fotògraf, dissenyador gràfic de La Cua de Palla... Ens va fer la portada del llibre, molt semblant a la del primer llibre de la col·lecció. Va morir al setembre i va poder veure l'obra acabada.... Són molt bones portades, sempre tenien una imatge representativa. Recordo que sent adolescent em vaig quedar aturat a un aparador veient una portada de La Cua. “Això és nou i diferent!”, vaig pensar. §